The Early Prophets - One Book, One Theme - class # 37 The 'Hand of G-d' in Song & Psalms ["shirat David"]

Source sheet for TIM shiur by Menachem Leibtag/

Introduction

As we will be celebrating both Yom ha'Zikaron and Yom ha'Atzmaut this week, and as we near the conclusion of our study of Sefer Shmuel; today's shiur will focus on "shirat David" – i.e. chapter 22 of Shmuel bet (which is also Psalm 18) – to understand its prophetic purpose in Sefer Shmuel and its special meaning today.

Review - what we have identified in the final unit

GAD [in Shmuel bet]

Chapters 21-> 24 – The earlier years of David's united monarchy - the subtopics within this unit

Noting their underlying military theme, and why logically, they seem to have taken place earlier in the life of King David, but after his Kingdom is firmly established.

- chapter 21 The revenge of the Givonim on the house of Shaul plus a few short stories re: David's war with the Plishtim
- chapter 22 "shirat David"
  - The Psalm/ Song David sang after his military victories
- chapter 23 the 'heroes' of David's army [and their rank]
- chapter 24 David 'mistakenly' commissions a census of the nation followed by the severe Divine punishment then David repents / and buys the field of Aravna the Jeubsite [on the very site that later becomes the Temple mount]

note how the Prophet Gad, is a key character is this final chapter & hence, only logical to assume that he is its author –

If so, then possibly this entire unit may be the 'hand of Gad'

Note how the first and last chapters focus on 'sin & punishment' While the middle unit focuses on military success & 'song'

Let's review first the middle unit

Noting the 4 short paragraphs at the end of chapter 21

All describing great military victories:

Shmuel bet chapter 21 - why David stopped leading his troops in battle...

ישר בים, אֶת־ 15 And the Philistines had war again with יִשְׂרָאֵל; וַיִּכֶּד דְּוִד וַעֲבָדָיו עִמּוֹ, וַיִּלְּחֲמוּ servants with him, and fought against the Philistines, and David waved faint פלשתים--<u>ויעף דּוִד</u>.

Israel; and David went down, and his Philistines; and David waxed faint.

ָטז וישבו (וְיִשְׁבִּי) בִּנֹב אֲשֵׁר בִּילִידֵי הַרַפַּה, וּמִשָּׁקַל קֵינוֹ שָׁלשׁ מֵאוֹת מִשְּׁקַל נָחֹשֵׁת, וְהוּא, ַחַגוּר חַדַשַה; וַיּאמֶר, לְהַכּוֹת אֵת-דַּוָד.

16 And Ishbibenob, who was of the sons of the giant, the weight of whose spear was three hundred shekels of brass in weight, he being girded with new armour, thought to have slain David.

יז וַיַּעַזַר-לוֹ אַבִּישַׁי בֵּן-צְרוּיַה, וַיַּדְ אֵת-הַפּּלִשָּׁתִּי וַיִּמְתֵהוּ; אָז נִשְׁבְּעוּ אַנִשִּי-דַּוִד לוּ לאמר, לא-תצא עוד אתנו למלחמה, ולא תכבה, את-נר ישראל. {פ}

17 But Abishai the son of Zeruiah succoured him, and smote the Philistine, and killed him. Then the men of David swore unto him, saying: 'Thou shalt go no more out with us to battle, that thou quench not the lamp of Israel.' {**P**}

ָּיִח וַיִּהִי, אַחֲרֵי-כֶּן, <mark>וַתְּהִי-עוֹד הַמְּלְחָמָה בְּגוֹב</mark>, ַעִם-פָּלִשִׁתִּים ; אָז הִכָּה, סִבָּכֵי הַחֻשָּׁתִי, אֵת-סַף, אֲשֵׁר בִּילְדֵי הַרַפַּה [ס]

18 And it came to pass after this, that there was again war with the Philistines at Gob; then Sibbecai the Hushathite slew Saph, who was of the sons of the giant. $\{S\}$

י**ט ותהי-עוד המלחמה בגוב**, עם-פּלְשׁתִּים; וַיַּדְ אֶלְחָנָן בֶּן-יַעְרֵי אֹרְגִים בֵּית הַלַּחִמִי, אֵת נַּלְיָת הַגִּתִי, וְעֵץ חַנִיתוֹ, כִּמְנוֹר אַרְגִים. {ס}

19 And there was again war with the Philistines at Gob; and Elhanan the son of Jaare-oregim the Beth-lehemite slew Goliath the Gittite, the staff of whose spear was like a weaver's beam. {S}

כ ותהי-עוד מלחמה, בגת; ויהי איש מדין (מָדוֹן), וְאֶצְבְּעֹת יָדָיו וְאֵצְבְּעֹת רַגִּלָיו שֵׁשׁ וַשֵּשׁ (מָדוֹן), ָגֶשְׂרִים וְאַרְבַּע מִסְפָּר, וְגַם-הוּא, יֻלַד לִהָרָפָה.

20 And there was again war at Gath, where was a champion, that had on every hand six fingers, and on every foot six toes, four and twenty in number; and he also was born to the giant.

בא וַיְחָרֵף, אֶת-יִשְׂרָאֵל; וַיַּכֵּחוּ, יְחוֹנָתָן, בֵּן-שמעי (שָמַעָה), אַחִי דַּוָד.

21 And when he taunted Israel, Jonathan the son of Shimea David's brother slew him.

יוּפְּלוּ (וַיִּפְּלוּ בְּעַת אֵבֶּה יִלְדוּ לְהָרָפָה, בְּגַת; וַיִּפְּלוּ מוּd they fell by the hand of his servants. בְּדַרִּד, וּבְיַד עֲבַדֵיו. [ש]

22 These four were born to the giant in Gath; and they fell by the hand of David, and by the

Then chapter 22 - "shirat David

Note in chapter 23, another short song, followed by war-hero stories

Now we will focus on the shira: in chapter 22

Note how David relates to the 'Hand of G-d'

[ס] הַשִּירָה הַזֹּאת, ביום הציל יהוה אתו (ר) מכף כל-איביו, ומכף שאול.

בּרְרָי לָיהוָה, אֶת-דִּבְרֵי And David spoke unto the LORD the words of this song in the day that the LORD delivered him out of the hand of all his enemies, and out of the hand of Saul:

יהוָה סַלְעִי וּמְצַדָּתיי, and he said: The LORD is my rock, ּר אומפלטי-לי.

and my fortress, and my deliverer;

מָגנִי וְקֶרֶן יִשְׁעִיֹ, (רֹ **מִשְּׁגַּבִּי** לח<u>מחמס תשעני.</u>

{ס} ; אֱמֶמֶה-בּוֹ זוּרָי, אֱמֶמֶה-בּוֹ זוּרָי, אֱמֶמֶה-בּוֹ זוּ 3 The God who is my rock, in Him I take refuge; my shield, and my horn of salvation, my high tower, and my (ס אַעי, refuge; my saviour, Thou savest me from violence.

ומאיבי, אושע. {ר}

נה; אקרא יהוָה; ל Praised, I cry, is the LORD, and I am saved from mine enemies.

[ס בּי אֱפָפַנִי, מִשְׁבָּרֵי-מָוֶת; אַפָּבָני, מִשְׁבָּרֵי-מָוֶת; נחלי בליעל, יבעתני. {ר}

5 For the waves of Death compassed me. The floods of Belial assailed me.

קדמני, מקשי-מֶוֶת. {ר}

ני; אול, סַבּנִי; סַבּנִי; סַבּנִי; סַבּנִי; סַבּנִי; סַבּנִי; נין 6 The cords of Sheol surrounded me; the snares of Death confronted me.

מהיבלו קולי, ושועהי בּאָזנְיו and my cry did enter into His ears.

ל בַּצַר-לי אֶקְרָא יְהוָה, וְאֶל- 7 In my distress I called upon the LORD, yea, I called unto my God; and out of His temple He heard my voice,

Next section – not the transition

יַמשני, מַמַים רַבִּים. {ר}

נין ; אילָם מִמְרוֹם, יִקְחֵנִי ; אילָם מִמְרוֹם, יִקְחֵנִי ; אילָם מִמְרוֹם, יִקְחֵנִי ; איל זו He sent from on high, He took me; He drew me out of many waters;

משנאַי, כִּי אָמִצוּ ממֵנִי. {ר}

strong, from them that hated me, for they were too mighty for me.

יט יְקַדְּמֻנִי, בְּיוֹם אֵידִי; וַיְהִי יָהוָה מִשְׁעַן, לִי. {ס

19 They confronted me in the day of my calamity; but the LORD was a stay unto me.

(ר) ניצא לַמֶּרְחָב, אתי; יחלצני, כי-חפץ בי. {ס}

20 He brought me forth also into a large place; He delivered me, because He delighted in me.

(ר) אין יהוָה; יהוָה; פֿג שָׁמַרְתִּי, דַּרְכֵי יִהוָה; בי שִׁמַרְתִּי, דַּרְכֵי יִהוָה; או 22 For I have kept the ways of the LORD, and have not wickedly departed from my God have not wickedly departed from my God. ולא רשעתי, מאלהי. {ס} ; לְנֶגְדָי, לְנֶגְדִיי, לְנֶגְדִיי, לְנֶגְדִיי, לְנֶגְדִיי, לְנֶגְדִיי, לְנֶגְדִיי, לְנֶגְדִיי, לְנֶגְדִיי, לֹיִי בְּיֹים for His statutes. I did not depart from them. for His statutes, I did not depart from them. וְחֻקּתָיו, לא-אַסור מִמְנַה. {ר} 24 And I was single-hearted toward Him, and I כד ואהיה תמים, לו: {ס} kept myself from mine iniquity. ַנְאֵשָׁתַּמָּרָה, מֵעֵוני. {ר} 25 Therefore hath the LORD recompensed me כה וישב יהוה לי, כצדקתי; according to my righteousness, according to my {ס} כברי, לנגד עיניו. {ר} cleanness in His eyes. **26** With the merciful Thou dost show Thyself **כו** עם-חַסִיד, תִּתְחַסַּד; {ס} merciful, with the upright man Thou dost show (ר) עם-גבור תַּמִים, תִּתַּמַם. {ר ין אם (ס ; ינבר, תּתָּבָר; משׁ With the pure Thou dost show Thyself pure; and with the crooked Thou dost show Thyself subtle. (ס) ; אָמר-עַם עָנִי, תּוֹשִׁיעַ; אוֹ And the afflicted people Thou dost save; but Thine eyes are upon the haughty, that Thou (ר) mayest humble them. וְעֵינֵיךְ עַל-רָמִים, תַּשִּׁפִּיל. (ס) בי-אַתָּה נֵירִי, יְהוָה; Por Thou art my lamp, O LORD; and the LORD doth lighten my darkness. וַיהוָה, יַגִּיהַ חַשִּׁכִּי. {ר} בָאלהַי, אַדַלֶג-שור. {ר} אמְרַת ; אמְרַת ; אמְרַת זְּלֵּל, תָּמִים דַּרְכּוֹ ; אמְרַת sal As for God, His way is perfect; the word of the LORD is tried; He is a shield unto all them לכל החסים בו. {ר} ; לב פי מי-אֵל, מַבַּלְעֲדֵי יְהֹוָה 32 For who is God, save the LORD? and who is a Rock, save our God? (ס) וּמִי צוּר, מִבַּלִעֲדֵי אֱלֹהֵינוּ...

Skipping to concluding lines:

 $\{\sigma\}$; מז מי-יִהוָה, וּבְרוּף צוּרִי (ס 47 The LORD liveth, and blessed be my Rock; and exalted be the God, my Rock of salvation; ויַרָם, אֱלֹהֵי צוּר יִשְׁעִי. $\{\tau\}$

 $\{ \sigma \}$; מת הָאֵל, הַנּתֵן נְקָמת לִי ^{48} Even the God that executeth vengeance for me, and bringeth down peoples under me, ומריד עַמִּים, תַּחְתֵּנִי. $\{ \tau \}$

(a) רמוֹצִיאִי, מֵאֹיָבֶי; וּמִקְמֵי, תְּרוֹמְמֵנִי, בּרוֹמְמֵנִי, וּמִקְמֵי, תְּרוֹמְמֵנִי, דְרוֹמְמֵנִי, דְרוֹמְמֵנִי, דְרוֹמְמֵנִי, דְרוֹמְמֵנִי, דְרוֹמְמֵנִי, דְרוֹמְמֵנִי, Thou liftest me up above them that rise up against me; Thou deliverest me from the violent man. $\{a\}$

נ עַל-כֵּן אוֹדְדְּ יִהוָה, בַּגוֹיִם; {ס} {ר} ולשמד, אַזמֵר.

50 Therefore I will give thanks unto Thee, O LORD, among the nations, and will sing praises unto Thy

נא מגדיל (מגדול), ישועות מלכו; ועשה-חסד למשיחו (ס) לדוד וּלְזַרְעוֹ, עֲד-עוֹלֶם. {ר}

51 A tower of salvation is He to His king; and showeth mercy to His anointed, to David and to his seed, for evermore.

Note connection to the conclusion of "shirat Chana: [shmuel alpeh chapter 2]

ח מקים מעפר דל, מאשפת ירים אביון, לָהוֹשִׁיב עִם-נִדִיבִים, וַכְּפֵא כַבוֹד יַנְחָלֶם: כִּי הוא אווי של הוא של הוא ליחנה מְצָקִי אֵרֶץ, וַיָּשֵׁת עֲלֵיהֶם תֵּבֶל. hath set the world upon them.

8 He raiseth up the poor out of the dust, He lifteth up the needy from the dung-hill, to make them sit with princes, and inherit the throne of glory; for the pillars of the earth are the LORD'S, and He

: רְגְלֵי חֲסִידָו יִשְׁמֹר, וּרְשָׁעִים בַּחֹשֶׁךְ יִדָּמּוּ ${\bf c}$ כי-לא בכח, יגבר-איש.

9 He will keep the feet of His holy ones, but the wicked shall be put to silence in darkness; for not by strength shall man prevail.

יָהוַה יֶחַתוּ מִרִיבַוּ, עַלַוּ בַּשַּמֵים יַרְעֵם--יְהֹוָה, יָדִין אַפְּסֵי-אָרֵץ; וִיִּתּוֹף

10 They that strive with the LORD shall be broken to pieces; against them will He thunder in heaven; the LORD will judge the ends of the earth; and He will give strength unto His king, and exalt the horn of His anointed

In light of this, lets note transition from Tehillim 106 to 107 106 – how bad Am Yisrael has been in our relationship with Hashem

פססל, for His mercy endureth for ever. פֿי לעוֹלֶם חַסְדּוֹ. פֿי לעוֹלֶם חַסְדּוֹ.

: יַלְלּר-יָתְה Hallelujah. {N}
O give thanks unto the LORD; for He is

ב מיר-ימלל, גבורות יהוה; 2 Who can express the mighty acts of the LORD, or make all His praise to be heard? ישמיע, כל-תהלתו.

עשה צדקה בכל-עת.

; אַשְׁרֵי, שֹׁמְרֵי מִשְׁבְּט א ³ Happy are they that keep justice, that do righteousness at all times.

דָּ זָכָרַנִי יִהוָה, בִּרְצוֹן עַמֵּדְ; פָּקדֵנִי, בישועתד.

4 Remember me, O LORD, when Thou favourest Thy people; O think of me at Thy salvation;

ת לַרְאוֹת, בָּטוֹבַת בָּחִירֵידְ-- לִשְׂמֹחַ, בְּשִּׁמְתַת גּוֹנֶךְ ;לְהִתְהַלֵּל, עִם-נַחַלָּתַךְ.

5 That I may behold the prosperity of Thy chosen, that I may rejoice in the gladness of Thy nation, $\{N\}$ that I may glory with Thine inheritance.

ַחַטַאנוּ עִם-אֲבוֹתֵינוּ ; הַעֲוִינוּ הָרְשַׁעְנוּ.

6 We have sinned with our fathers, we have done iniquitously, we have dealt wickedly.

אַבוֹתֵינוּ בִמִצְרַיִם, לא-הַשְּׁכִּילוּ אוֹתֵיך~~ּ לֹא זָכָרוּ, אֶת-רֹב חֲסְדֶיךּ;~~

7 Our fathers in Egypt gave no heed unto Thy wonders; {N}

they remembered not the multitude of Thy mercies; {N}

but were rebellious at the sea, even at the Red

Continues with how bad we were in the desert until entering the Land...

Then continues to time period of the Shoftim – note the cycle:

-קעמים They did not destroy the peoples, as the LORD commanded them; אַשֶּׁר אָמַר יִהוָה לַהֵם. . בּגוֹיִם; וַיִּלְמְדוּ, מֵעֲשֵיהֶם אוֹ But mingled themselves with the nations, and learned their works;

ויַהיוּ לַהָם לַמוֹקשׁ.

; לו וַיַּעַבְדוּ אֶת-עֲצַבֵּיהֶם 36 And they served their idols, which became a

, ליז וַיִּיְבְּחוּ אֶת-בְּנֵיהֶם, אָת-בְּנֵיהֶם, אָת-בְּנֵיהֶם אָת-בְּנֵיהֶם. יַאַרִים. לַשֵּׁדִים. לַשֵּׁדִים.

לח וַיִּשִׁפָּכוּ דָם נָקִי, דַם-בִּנֵיהֵם וּבִנוֹתֵיהֵם--ָאַשֶּׁר זָבָּחוּ, לַעֲצַבֵּי כָנַעַן ;וַתֶּחֵנַף הַאַרֵץ, בַּדַּמִים.

38 And shed innocent blood, even the blood of their sons and of their daughters, whom they sacrificed unto the idols of Canaan; {N} and the land was polluted with blood.

לט וַיִּטְמָאוּ בִמַעֲשֵׁיהֶם; וַיִּזְנוּ, בִּמַעַלְּלֵיהֶם.

39 Thus were they defiled with their works, and went astray in their doings.

מ וַיִּחַר-אַף יִהוָה בְּעַמּוֹ; ויתעב, את-נחלתו.

40 Therefore was the wrath of the LORD kindled against His people, and He abhorred His inheritance.

מא ויתנם ביד-גוים; וַיִּמשלוּ בַהֶּם, שנאֵיהֶם.

41 And He gave them into the hand of the nations; and they that hated them ruled over them.

מב וַיִּלַחַצוּם אוּיבֵיהֵם; וַיִּכַּנְעוּ, תַּחַת יַדַם.

42 Their enemies also oppressed them, and they were subdued under their hand.

מג פּעָמִים רַבּוֹת, יַצִּילִם: וימכו, בעונם. <mark>והמה, ימרו בעצתם</mark>; וימכו, בעונם.

43 Many times did He deliver them; $\{N\}$ but they were rebellious in their counsel, and sank low through their iniquity.

מד וַיַּרָא, בַּצַר לַהֶּם- בְּשַׁמְעוֹ, אֶת-רְנַתַם

44 Nevertheless He looked upon their distress, when He heard their cry;

מה ויזכר להם בריתו; וַינַחֶם, כַּרֹב חַסְדֵוֹ.

45 And He remembered for them His covenant, and repented according to the multitude of His mercies.

מו וַיִּתֵּן אוֹתַם לְרַחֲמִים-לפני, כל-שוביהם.

46 He made them also to be pitied of all those that carried them captive.

מז הושיענו, יהוה אלהינו, וקבצנו, מו-הגוים:

47 Save us, O LORD our God, and gather us from among the nations, $\{N\}$ that we may give thanks unto Thy holy name, that we may triumph in Thy praise.

ַלְהֹדוֹת, לִשֶּׁם קַדְשֵּׁךְ לְהָשִׁתַּבֶּחַ, בְּתָהְלַתֵּךְ.

Note how this leads into Tehilliim 107

. בי לְעוֹלֶם חַסְדּוֹ: יכּי לְעוֹלֶם חַסְדּוֹ:

ב יאמרו, גְאוּלֵי יְהוָה־ 2 So let the redeemed of the LORD say, whom He hath redeemed from the hand of the adversary;

מִמְזְרָח וּמִמַּעֵרָב; מִצָּפון וּמִיַם.

: אבלבית, קבצם א 3 And gathered them out of the lands, from the east and from the west, from the north and from the sea.

תהילים פרק קז

```
הדו ליהוה כי-טוב: כי לעולם חסדו.
                                                                                            N
       יאמרו, גאולי יהוה-- אשר גאלם, מיד-צר.
                                                                                             ב
ומאַרצות, קבּצָם: מִמּוֹרַח ומִמַעַרַב; מִצְפוֹן ומִיַם.
                                                                                             1
                           ַתַעוּ בַמִּדְבַּר, בִּישִׁימוֹן דַּרָדְ; עִיר מוֹשַׁב, לא מַצְאוּ.
                                                                                             7
                                   ַרְעָבִים גַּם-צָמֵאִים-- נַפָּשָׁם, בַּהֶם תִּתְעַטַף.
                וַיִּצְעַקוּ אֱל-יָהוָה, בַּצַר לָהֶם; מִמְצוּקוֹתֵיהֵם, יַצִּילֶם.
                                                                                              1
                וַיַּדְרִיכֵם, בְּדֶרֶדְ יִשְּׁרָה-- לָלֵכֵת, אֵל-עִיר מושַב.
                                                                                             7
             יודו לַיהוָה חַסְדוֹ; ונפלאותיו, לבני אדם.
                                                                                             n
                                                                                             0
    ּכִּי-הִשִּׂבִּיעַ, נָפֵשׁ שֹׁקַקָּה ; וְנָפֵשׁ רְעָבַה, מִלֶּא-טוֹב.
                                       ּיִשְׁבֵי, חֹשֵׁךְ וְצַלְמָוֵת; אַסִירֵי עֵנִי וּבַרְזֵל.
                                                                                           אי
                                      ַנִּי-הָמָרוּ אָמָרֵי-אֵל; וַעֲצַת עֵלִיוֹן נַאַצוּ.
                                           ַוַיַּכְנַע בֵּעַמַל לְבַּם ; בַּשָּׁלוּ, וָאֵין עֹזֶר.
                                                                                            יב
               ממצקותיהם, יושיעם.
                                              וַיּזָעַקוּ אֵל־יִהוַה, בַּצַּר לַהֶּם;
                                                                                            >
                יוֹצִיאֵם, מֵחשֶׁךְ וְצַלְמַוֶת; וּמוֹסְרוֹתֵיהֵם יְנַתֵּק.
                                                                                            7)
             יודו ליהוה חסדו; ונפלאותיו, לבני אדם.
                                                                                           10
          ּכִּי-שָׁבַּר, דַּלְתוֹת נָחֹשֵׁת ; וּבְרָיחֵי בַרְזֵל גִּדָעַ.
                                                                                           10
                                   ָאַוְלִים, מִדֶּרֶדְ פִּשִּעִם; וּמֵעֲוֹנֹתֵיהֶם, יִתְעַנּוּ.
                                                                                           7>
                              ַבַל-אכַל, תַּתַעָב נַפַשַם; וַיַּגִּיעוּ, עַד-שַעַרי מַוַת.
                                                                                           יח
                ויזעקו אל-יהוה, בצר להם; ממצקותיהם יושיעם.
                                                                                           5
                   יִשְׁלַח דָּבַרוֹ, וִיִּרְפַּאֵם; וִימַלֵּט, מִשְּׁחִיתוֹתַם.
                                                                                            Þ
            יודו לַיהוָה חַסְדוֹ; וְנִפְלְאוֹתַיו, לְבְנֵי אַדְם.
                                                                                           KD
          וִיזָבָּחוּ, זָבָחֵי תוֹדַה; וִיסַפִּרוּ מַעֵשַיו בִּרְנַּה.
                                                                                           כב
                           ַבּגָים, בַּאַנִיּוֹת; עשִׁי מִלַאכַה, בִּמַיִם רַבִּים. בּגַים רָבִּים.
                            הַמָּה רָאוּ, מַעשִי יִהוָה; וְנִפְלְאוֹתַיו, בּמְצוּלַה.
                                                                                         [ 75
                                וַיּאמֶר--וַיַּעֲמֶד, רוֹחַ סְעַרָה; וַתִּרוֹמֶם גַּלַיו.
                                                                                         [カɔ
                      יַעַלוּ שָׁמַיִם, יֵרְדוּ תָהוֹמוֹת; נַפְשַׁם, בַּרַעַה תַתְמוֹגַג.
                                                                                          [15
                              יַחוֹגוּ וְיַנוּעוּ, כַּשִּׁכּוֹר; וְכַל-חַכְמַתֵּם, תִּתְבַּלֵע.
                                                                                          [ 75
             וַיִּצְעַקוּ אֵל-יָהוָה, בַּצַר לָהֶם; וּמְמְצוּקתִיהֶם, יוּצִיאָם.
                                                                                          בת]
                           יַקֶם סְעַרָה, לִדְמַמָה; וַיָּחֱשוּ, גַּלֵּיהֶם.
                                                                                           ひつ
                 וַיִּשְמְחוּ כִי-יִשְׁתֹּקוּ; וַיַּנְחֶם, אֱל-מְחוֹז חֶפְצֵם.
                                                                                            ל
            יודו ליהוה חסדו; ונפלאותיו, לבני אדם.
                                                                                           לא
                                                                                           לב
 וַירוֹמַמוּהוּ, בַּקהַל-עַם; וּבַמוֹשַׁב זַקנִים יַהַללוּהוּ.
                                          לג יַשֵּׁם נָהַרוֹת לִמְדָבָּר; וּמֹצָאֵי מַיִם, לִצְמָּאוֹן.
                                                ַלָּד אֵרֵץ פִּרִי, לִמְלֵחָה; מֶרָעַת, יוֹשִׁבֵי בָה.
                          ַיַשֶּׁם מִדָבַּר, לַאֲגָם-מַיִם; וַאֶרֵץ צִיַּה, לַמֹצַאֵי מַיִם.
                                                                                           לה
                                        וַיּוֹשֶׁב שַׁם רְעֶבִים; וַיְכוֹנְנוּ, עִיר מוֹשַׁב.
                                                                                            לו
                            וַיּזָרְעוּ שַׁדוֹת, וַיִּטָעוּ כָרַמִים; וַיַּעֲשׂוּ, פַּרִי תִבוּאַה.
                                                                                           け
                                   ַוּיִבַרְכֶם וַיִּרְבּוּ מָאֹד; וּבְהֵמְתַּם, לֹא יַמְעִיט.
                                                                                           לח
                                    וַיִּמְעֵטוּ וַיַּשׁחוּ-- מעצר רַעַה וְיַגוֹן.
                                                                                           לט
                                      ַ שַּׁפֶּךְ בּוּז, עַל-נִדִיבִים; וַיַּתְעֵם, בִּתֹחוּ לֹא-דָרֵךְ.
                                                                                           2
                                         מא וַיִשַׂגֶב אֶבִיוֹן מֵעוֹנִי; וַיַּשֵׂם כַּצֹאו, מִשְׁפַּחוֹת.
               יִרְאוּ יִשְׁרִים וִישְׁמָחוּ; וְכָל-עַוְלָה, קַפְצָה פִּיהָ.
                                                                                           מב
               מי-חבם וישמר-אלה; ויתבוננו, חסדי יהוה.
                                                                                           מג
```

ומצאי מים, לצמאון.

; לג יַשֵּׁם נִהָרוֹת לְמִדְבָּר 33 He turneth rivers into a wilderness, and watersprings into a thirsty ground;

מרעת, יושבי בה.

לד אָרֶץ פְּרִי, לְמְלֵחָה; 34 A fruitful land into a salt waste, for the wickedness of them that dwell

ואָרֶץ צִיַּה, לִמצַאֵי מַיִם.

; לה ישם מְדְבָּר, לַאַגַם-מֵים 35 He turneth a wilderness into a pool of water, and a dry land into watersprings.

ויכוננו, עיר מושב.

; לו ויושב שם רעבים 36 And there He maketh the hungry to dwell, and they establish a city of habitation;

, ויִּזְרְעוּ שָׁדוֹת, וַיִּטְעוּ כְרָמִים לֹז וַיִּזְרְעוּ שָׁדוֹת, וַיַּעשוּ, פָּרִי תבוּאַה.

37 And sow fields, and plant vineyards, which yield fruits of increase.

ובהמתם, לא יַמְעִיט.

; לח וַיבְרְכֵם וַיּרְבּוּ מְאד 38 He blesseth them also, so that they are multiplied greatly, and suffereth not their cattle to decrease.

מעצר רַעַה וְיַגוֹן.

-אס וימעטו וישחו 39 Again, they are minished and dwindle away through oppression of evil and sorrow.

וַיַּתעֶם, בִּתהוּ לא-דַרד.

; שפד בוז, על-נדיבים 40 He poureth contempt upon princes, and causeth them to wander in the waste, where there is no way.

מא וישגב אביון מעוני: וַיַּשֶׁם כַּצאן, מִשְׁפַּחוֹת.

41 Yet setteth He the needy on high from affliction, and maketh his families like a flock.

; יראו ישרים וישמחו וכַל-עַולַה, קַפָּצַה פִּיהַ.

42 The upright see it, and are glad; and all iniquity stoppeth her mouth.

ויתבוננו, חסדי יהוה. tnings, and let them co mercies of the LORD.

לה; אלה; Whoso is wise, let him observe these things, and let them consider the

מסכת ברכות - דף נד,ב ...אמר רב יהודה אמר רב ארבעה צריכין להודות: יורדי הים,

> -הולכי מדברות,-ומי שהיה חולה ונתרפא-

ומי שהיה חבוש בבית האסורים ויצא